

Вх. № ККМ-52-653-19-71
Дата: 19.10.2026 г.

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
МИНИСТЕРСТВО НА ВЪТРЕШНИТЕ РАБОТИ

Рег. № 812100-19588, екз. №.....
19.10.2026 г.

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА КОМИСИЯТА
ПО КУЛТУРАТА И МЕДИИТЕ
ПРИ 52-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Г - Н АНТОН КУТЕВ
На Ваш изх. № ККМ-52-653-19-71/06.10.2026 г.

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН КУТЕВ,

С Ваше писмо изх. № ККМ-52-653-19-71/06.10.2026 г. е изискано становище от Министерството на вътрешните работи по Законопроект за използването и развитието на изкуствения интелект № 52-650-01-318, внесен от Божидар Божанов и група народни представители на 24.09.2026 г.

Законопроектът си поставя за цел да уреди обществените отношения, свързани с използването и развитието на изкуствения интелект в обществен и частен сектор като създаде национална правна уредба и извън обхвата на Регламент (ЕС) 2024/1689 (Акт за изкуствения интелект). Заявената цел предполага изграждане на националната правна рамка в необходимата пълнота, последователност и съгласуваност, като същевременно се осигури прилагането на изискванията на регламента без да се възпроизвеждат и дублират пряко приложимите му разпоредби или да се намалява техния полезен ефект.

Видно от общите положения на законопроекта при определяне на приложното му поле са използвани нееднородни и несистематични критерии - в едни случаи адресатите се определят според качеството им на публични органи, в други - според ролята им на работодатели, а на следващо място - в зависимост от големината на участниците. Наред с това законопроектът препраща към Регламент (ЕС) 2024/1689, но препращането не винаги е точно и не отразява коректно терминологията и видовете субекти, установени от регламента. Използваното понятие „задължени лица“ е по-тясно от дефинираните с Акта за изкуствения интелект категории участници - доставчици, дистрибутори, вносители, упълномощени представители, оператори, внедрители и др.

Със законопроекта се предвижда определяне на множество органи за надзор на пазара в различните сектори, което предполага оценка доколко възприемането на законодателното разрешение би могло да доведе до фрагментация и намаляване на ефективността на контрола от една страна или до затруднения за съответните участници от друга.

Следва също така да се изясни и прецизира институционалното положение на Комисията за регулиране на съобщенията, която съгласно законопроекта изпълнява функциите на единно

звено за контакт, без да бъде орган за надзор на пазара, каквото изискване постановява Регламент (ЕС) 2024/1689 спрямо националните компетентни органи.

Законопроектът възлага на министъра на иновациите и дигиталната трансформация воденето на регистри на органите за оценяване на съответствието и на системите с изкуствен интелект (ИИ), използвани в критичната инфраструктура. В законопроекта липсва обаче изискуемото минимално съдържание на основните и съществени елементи и условия за въвеждането на даден регистрационен режим, като вместо това се препраща към правилника за прилагането му.

Подобна нормативна неопределеност се наблюдава и в разпоредбите относно създаването и функционирането на регулаторна лаборатория в областта на изкуствения интелект. Въпреки, че регламентът извежда целите, насоките и дейностите на регулаторните лаборатории и предвижда издаване на делегирани актове и актове за изпълнение за уреждане на по-подробни правила относно функционирането им, е необходимо на законово ниво да бъде зададена правната рамка на предвидената национална лаборатория, а така също уредени правомощията и отговорностите на компетентните национални органи, в т. ч. Надзорния орган по защита на данните и участващи други субекти - доставчици, потенциални доставчици и др.

Законопроектът въвежда презумпция за използване за научноизследователски и развойни дейности на определени публично разпространени модели на ИИ със свободно ползване с цел освобождаване от прилагането на изискванията на Акта за изкуствения интелект, което не кореспондира с допустимите изключения от приложното му поле по чл. 2, параграф 12.

В представения проект отсъства уредба относно използването на системи с ИИ в областта на правоприлагането. Вместо това са предвидени абсолютни забрани за използване на някои високорискови системи с изкуствен интелект в дейността на правоохранителните органи, които надхвърлят ограниченията по Регламент (ЕС) 2024/1689. Подобен подход изисква конкретна обосновка и прецизна оценка за отражението му върху изпълнението на законоустановените функции и оперативни възможности на компетентните структури.

В тази насока обръщаме внимание, че Актът за изкуственият интелект в чл. 5, парагр. 1, б. „з“ допуска използването на системи за дистанционна биометрична идентификация в реално време на обществено достъпни места за правоохранителни цели, когато това е строго необходимо и пропорционално при: целево издирване на жертви на отвлечение, трафик на хора и сексуална експлоатация, издирване на изчезнали лица, предотвратяване заплахи за живота или физическата безопасност на физически лица, вкл. заплахи от терористично нападение, както и при установяване на местонахождението или самоличността на лице, заподозряно в извършването на престъпление, за целите на провеждането на разследване или наказателно преследване или на изпълнението на наказание за определена категория тежки престъпления.

Използването на подобни системи на ИИ за осигуряване защитата на надделяващ обществен интерес, следва да е скрепено с необходимите процедурни гаранции и условия, включително законово регламентиране на реда за осъществяване на предварителен съдебен контрол.

В законопроекта необосновано се ограничава и използването на системи с ИИ за целите на граничното наблюдение. Системите с ИИ за управление на миграцията, убежището и граничния контрол са квалифицирани като високорискови системи по смисъла на Акта за изкуствения интелект и тяхното приложение не е изключено, а подчинено на предявените от регламента задължителни изисквания при зачитането на принципите за необходимост, пропорционалност и спазването на основните права във връзка с приложението им.

В този контекст, не следва да бъде възпрепятствано използването на новите технологии и

при прилагането на специални разузнавателни средства, предназначени да подпомагат предотвратяването и разкриването на тежки умишлени престъпления.

В законопроекта се дефинират системи с ИИ, които биха могли да създадат риск за националната сигурност, като същевременно се възлага правомощие на Министерския съвет да определя такива системи с конкретен риск. Следва да бъде преценено доколко избраните сфери и системи, обхващат всички видове системи с ИИ с потенциален риск и дали това не би ограничило възможностите за идентифициране на конкретни рискове и заплахи от други източници.

Необходимо е да се отбележи и че в проекта не е представена съгласувана с Регламент (ЕС) 2024/1689 уредба относно изпълнението на задължения за прозрачност от доставчиците и внедрителите на определени системи с ИИ, в т. ч. във връзка с използването на генеративно/синтетично съдържание, неговото обозначаване, контрол и санкции. Предвидено е извършването на периодична проверка само на „най-популярните“ системи с ИИ, които да бъдат определени с отделна методика.

Законопроектът предвижда прилагане на национални процедури, които да предхождат регистрацията на високорискови системи с ИИ, използвани от публични органи, без да урежда съответните правила, като препраща към правилника за прилагане на закона и по отношение на процедурите за оценка на съответствието в тези случаи. В случай, че се предлагат допълнителни паралелни изисквания по отношение на публичните органи, извън предвидените в регламента, това трябва да бъде ясно регламентирано в законопроекта.

В отделни разпоредби на законопроекта се наблюдава смесване на задълженията и изискванията, произтичащи от Акта за цифровите услуги, отразени в Закона за електронните съобщения и тези по Акта за изкуствения интелект, поради което задълженията и отговорностите следва да бъдат ясно разграничени и прецизирани.

Необходимо е също така да бъдат систематично и последователно открити изискванията, приложими към системите с ИИ с общо приложение и високорисковите системи с ИИ.

Законопроектът не урежда процедурата „Средства за защита“ съгласно Регламент (ЕС) 2024/1689, свързани с подаване на жалба и сигнализиране за нарушения.

Административно-наказателните разпоредби на законопроекта не кореспондират с чл. 99 от Акта за изкуствения интелект както по отношение определените максималните размери на глобите и имуществени санкции, така и относно систематиката на видовете нарушения и административни наказания и отчитането на положението на операторите - малки и средни предприятия. Остава открит въпроса за възможността да бъдат налагани административни имуществени санкции на публични органи и структури. Правомощията за установяване на нарушенията и налагането на санкции не съответстват на компетентността на органите за надзор на пазара в различните сектори.

Констатираните несъответствия между заявените цели на законопроекта, включително по отношение на приложното поле, кръга на адресатите, разпределението на компетентностите, въвеждането на национални изисквания, както и систематичност и съгласуваност с европейската правна рамка, не позволяват да бъде изразена подкрепа на законопроекта в предложения вид.

С уважение,
МИНИСТЪР

Зам. Министър на вътрешните работи
Халован Халованов
ЗАПОВЕД ЗА ЗАМЕСТВАНЕ
№ 81213-1643/16.10.2026

Иван Демерджиев